

پیشنهاد

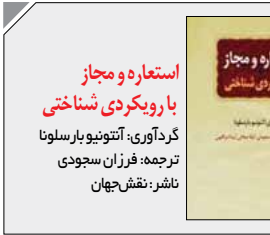
بیان دیگر گونه حقیقت

کیان رضوی

■ من دینامیتما! «فردریش ویلهلم نیچه» خود را این‌گونه معرفی می‌کند، به همین صراحت و با همین تکنیک آشنأ استعاره. بسیاری از فیلسوفان و نویسندگان و روان‌شناسان و… برای بیان پیچیده‌ترین و سنگین‌ترین مفاهیم، قالب استعاره را برگزیده‌اند. شاید دلیلش این باشد که استعاره به یاری انسان می‌آید و بخشی از وزن و زحمت ذهن و بیان را در توضیح بسیاری از مفاهیم و موضوعات کم می‌کند یا شاید آنجا که منطق ظاهری گفتارها دیگر قادر به حمل مفاهیم و معانی نیست، مجاز و استعاره آغاز می‌شود.

استعاره و مجاز که خاستگاهی مشترک در ذهن و روان آدمی دارد، از گذشته‌های بسیار دور، نه‌تنها در اشعار و متون ادبی و سخنان فقیه، بلکه در ادب گفتارهای روزمره مردم نیز جایگاه محکم و پرکاربردی داشته و دارد.

استعاره در ساده‌ترین تعریف، فرآیندی زبانی است که طی آن واژه‌ای به جای واژه‌ای دیگر، به دلیل داشتن شباهت یا زمینه‌ای مشترک به کار می‌رود. اما اگر در سطحی عمیق‌تر به این فرآیند بنگریم، متوجه عملکردی بسیار پیچیده و جالب

در ذهن و روان خود می‌شویم. هر استعاره در واقع کشفی بزرگ از یک اشتراک معنایی است که توسط ذهن ما انجام یا ادراک می‌شود. اهمیت این موضوع هنگامی هویدا می‌شود که در تعریف پارای مسایل، شیوه‌های معمول و منطقی در سخن یا در تعریف یک چیز یا یک مفهوم و معنا، به بن‌بست می‌رسد. در این گونه موارد، ما برای رسیدن به مقصود، ناگزیر دست به دامان استعاره می‌شویم. در ذهن یا روان ما انسان‌ها (مقصود بخش درونی وجود است که با نام‌های مختلف روان، روح، ذهن، فکر و… نامیده می‌شود) بخشی بزرگ و مهم وجود دارد که روان‌شناسان مدرن آن را «ساحت رمز و اشارت» نامیده‌اند. این ساحت، بخشی از روان است که فرآیند یادگیری و ثبت زبان (نوشتار و گفتار)، دریافت و صدور اشارات و نشانه‌ها و امور ایچنچینی مربوط به آن است.
تیک می‌دانیم که استعاره، خود نوعی نشانه زبانی است. بنابراین درک و به وجود آوردن استعاره، مربوط به ساحت رمز و اشارت می‌شود. در واقع هر بار که استعاره‌ای ساخته یا دریافت می‌شود، ذهن در ساحت رمز و اشارت به رمزگشایی مفهوم مطرح‌شده می‌پردازد. در حوزه زبان‌شناسی، استعاره یک فن برای بیان مفهومی در پوشش کلمات است.

در واقع، هنگامی که استعاره‌ای را مورد بهره‌برداری قرار می‌دهیم، در عرصه بیان، از کلماتی استفاده می‌کنیم که آن‌ها به صورت غیرمستقیم ما را به سوی مدلول و مفهوم هدایت و به آنها اشارت می‌کنند. همان‌طور که پیشتر یادآور شدم، اهمیت این موضوع هنگامی دوچندان می‌شود که چارهای جز بر ساختن و به‌کارگیری و درک استعاره نداریم. مقوله زبان، یا به عبارت بهتر نشانه قرار دادن واژگان برای بیان مفاهیم، خود نوعی رمزگذاری است که ذهن انسان نامعناد شکفتی در آموختن و به‌کارگیری آن دارد. بنابراین هنگامی که ذهن آدمی استعاره‌ای می‌سازد، گویی رمزی دوجداره را برای مفهوم مورد بحث تعریف می‌کند. پس دریافت هر استعاره نیز گشودن رمزی ایچنچینی است. در باب استعاره روزنه بحث باز و این طریقت راهی پس طولانی است که ادامه آن را موقوف می‌کنیم به کتاب «استعاره و مجاز»- با رویکردی شناختی»- در ماه‌های اخیر که توسط نشر نقش جهان به چاپ رسیده است. «استعاره و مجاز»- با رویکردی شناختی» مجموعه‌ای است از مقالات مهم و بنیادین درباره دو مفهوم استعاره و مجاز که با گردآوری آنتونیو بارسلونا و برگردان فارسی دکتر فرزانه سجودی، بی‌لا صادقی و تینا امراهلی منتشر شده است. این کتاب شامل مقالات مهم و مفصلی از متفکران و نظریه‌پردازان ادب و زبان و اندیشه از جمله کورت فیازتز، گوتنر رادن، زولتان کوکسکس و آنتونیو بارسلونسات که ترجمه آن در ۴۱۸ صفحه و در قطع رقی، به انضمام واژه‌نامه و نمایه که بر ارزش این کتاب افزاید و کار خواننده را در استفاده و پژوهش متن سهل می‌کند، منتشر شده است. «استعاره و مجاز» در سه بخش اصلی تدوین و تحریر شده است. این سه بخش تحت این عناوین در برگردان فارسی به چاپ رسیده است:

۱- بر هم کنش استعاره و مجاز و دیگر مباحث نظری، ۲- استعاره و مجاز در ساختار و گفتمان زبان، ۳- استعاره و مجاز در گفتمان. در هر یک از فصول این اثر، مطالبی مفید و متنوع به قلم صاحب‌نظران این حوزه نگاشته شده است. این مطلب به تمام معنا، تعاریف و نظریه‌های پایه در باب این موضوع محسوب می‌شود. اما البته ذکر مصادیق و نمونه‌ها و مثال‌ها نیز کم نیست. تشریک مصادیقی بسیاری که خوانندگان در فهم هر نظریه، چه دشوار و چه ساده، می‌نماید. ما نیازمند خوانش مطالب بنیادی در هر موضوع هستیم. امیدوارم با مطالعه اثر یادشده بتوانیم دریای از پیچیدگی‌های ذهن خود را درک کرده و بهتر آن را بهره بگیریم.

همزمان با برگزاری بیست و پنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، کتاب‌خاطرات سال ۱۳۶۸ «آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی»از سوی «فتر نشر معارف انقلاب اسلامی» انتشار یافت. این کتاب که در ۸۷۵ صفحه و قیمت ۱۹ هزار تومان با فروش می‌رسد، به مرور خاطرات و روزنشت‌های ایشان در سال ۱۳۶۸ می‌پردازد. کتاب که به اهتمام «علی لاهوتی» (باززند فاطمه هاشمی تدوین شده است، همچنین در دیپاجة خود مقدمه مفصلی در ۲۹ صفحه به قلم هاشمی‌رفسنجانی با خود به همراه دارد. وی در این مقدمه به برخی از مهم‌ترین دلمشغولی‌ها و دغدغه‌هایش در سال ۱۳۶۸ اشاره می‌کند که در میان آنها یادآوری موضوعاتی همچون رحلت امام‌خمینی(ره)، بازنگری قانون اساسی، استعفاي آیت‌الله منتظری و نیز انتخاب رهبری نظام اسلامی قابل توجه است. در این کتاب، رویدادهایی همچون تحولات مجلس شورای اسلامی و اضافه شدن بندهایی به قانون اساسی، ریاست‌جمهوری آیت‌الله هاشمی،

دیدارها و اسنادی پیرامون عملیات‌های ترمیمی و عمرانی در قالب جهادسازی، سفر ایشان به مسکو به دعوت «میخایل گورباچف» رهبر اتحاد جماهیر شوروی، سفر «تیکلای چاونسکسکو» رییس‌جمهور مسموم رومانی به تهران و ده‌ها موضوع دیگر ذکر شده است. هاشمی‌رفسنجانی در بخشی از این مقدمه نقطه‌نظرات خود در موضوع عدالت و رفغ تبعیض را بیان کرده و می‌نویسد: «اندوخته‌های فکری و احساسی که از دوران طفولیت تا جوانی در وجودم شکل گرفته بود، سرمایه و انرژی عظیمی در وجودم ذخیره کرده بود که پس از جنگ و شروع سیاست بازسازی و سازندگی، از مسوولیت اجرایی که آن زمان خیلی سخت‌تر از کرسی ریاست مجلس بود، استقبال کنم و ازوهای دیرینه خود را در جهت توسعه کشور و عدالت اجتماعی به کار گیرم که هر دو را پایه اساسی استقلال و قطع وابستگی و الگوسازی برای سایر جوامع عقب‌افتاده می‌دانسته و هنوز می‌دانم»(۱)
دو روزنوشته مهم کتاب منتشر‌شده خاطرات هاشمی‌رفسنجانی به قرار زیر است:

۱۰ خرداد ۱۳۶۸

سری به بیت امام دهم، دکتراها و اطرافیان راضی بودند و احمدآقا مازنگران سود و برای تمجیل در اتمام کار بازنگری قانون اساسی تاکید داشت. کنرت تخت امام ایستادم و دستم را روی دست‌شان گذاشتم. انگشت شست من را گرفتند و با کلمات مقطع فرمودند: در بازنگری قانون اساسی تسریع شود و سپس چشمان‌شان را باز کردند و شمرده با صدای ضعیف اضافه کردند اگر متحد باشیم انقلاب پیشرفت می‌کند. مکتی کردند و ادامه دادند: به‌خصوص شماو آقای خامنه‌ای نگذارید خامن‌یان بین شما و ایشان فتنه کنند. به مجلس رفتم و کارها را انجام دادم. آقای ری‌شهری آمد و گزارش‌های اطلاعاتی داد و پیشنهاد داشت در بازنگری قانون اساسی، وزارت اطلاعات ریزنظر رهبر باشد یا سازمان شود که به مجلس برای تایید ناپاید روز نفت آمد؛ گزارش سفر داد و درباره طرح جدید عربستان در مورد قیمت نفت ایک مشورت کرد. نگران بود که یز توطئه‌ای علیه ما باشد. گزارش‌هایی درباره صنایع نفتی داد و بر لزوم کم کردن تیرگی روابط با غرب تاکید داشت.

۱۸ تیر ۱۳۶۸

جمعی از نمایندگان که گروه مستقل را در مجلس تشکیل داده‌اند و در حدود ۶۰ نفر هستند، آمدند و خواستار کمک به آنها در انجام وظایف شدند. برایشان مفصلا صحبت کردم. عصر شورای بازنگری قانون اساسی جلسه داشت. بعد از جلسه با آیت‌الله خامنه‌ای جلسه کوتاهی داشتیم. به خاطر کسالت ایشان جلسه امشب را لغو کردم. قرار شد به شورای نگهبان توصیه کنیم که تعداد بیشتری از نامزدهای ریاست‌جمهوری را ذی‌صلاحیت معرفی کنند که انتخابات جلوه بیشتری داشته باشد. امروز فقط من و آقای دکتر شیبینی از صالح معرفی کرد.داندن آقای کروی به آمد در همین خصوص اصرار داشت و از شورای نگهبان به خاطر عدم توجه به مسایل سیاسی انتقاد کرد. آقای کمالی نماینده تهران و مسوول خله کارگر آمد و اجازه خواست که خله کارگر به نفع من تبلیغ کنند. مرت‌با از سراسر کشور تقاضای تشکیل ستاد تبلیغات می‌رسد و جواب من این است که تبلیغات ندارم. می‌خواهم تکیه روی اصل شرکت در انتخابات باشد. عفت که بر سر ماز امام رفته بود؛ دیر آمد و از شیوه تدارک انتقاد داشت. یکی دیگر از ویژگی‌های این کتاب، نسبت به کتاب‌های گذشته ایشان، اضافه شدن الیومی از عکس‌های هاشمی‌رفسنجانی در سال ۱۳۶۸ و یادکر جزئیات، به جای آلبوم شخصیت‌ها که در هر مجلدی تکرار می‌شد. بود. ایشان که در چند سال اخیر به دلیل انتشار روزنشت‌های دهه ۶۰ مورد انتقاد یا ستایش محافل مختلف سیاسی - فرهنگی قرار گرفته، انگیزه خود را از نوشتن خاطرات، علاقه به نویسندگی عنوان کرده و می‌گوید «قبل از انقلاب حتی در لوح مبارزات در زندان، یا به خاطر شرایط سیاسی متواری بودم، براساس موضوعاتی که

درباره «بازسازی و سازندگی» کتاب جدید آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی

هاشمی نویسنده

محمود فاضلی

است که «دلم می‌خواهد با فراغت بال به تنظیم آثار بزرگندام بپردازم که با توجه به تناسب وقت، انجام می‌دهم و ان‌شالله بنوالم همه آنها را تکمیل کنم»(۳)
هاشمی‌رفسنجانی تعدادی کتاب با‌عنوان مجموعه خاطرات روزانه دارد. او انگیزه خود را از نوشتن خاطرات روزانه عیاد به نویسندگی عنوان کرده است. براساس خاطرات و دیدگاه‌ها، سخنرانی‌ها و مصاحبه‌های او چندین کتاب مستقل نوشته شده است. علاوه بر این، متن کامل خطبه‌های نماز جمعه، مصاحبه‌ها، سخنرانی‌ها ونطق‌های پیش از دستورش در مجلس انقلاب هم در من تقویت شد. در همان نخستین روزهای پس از شروع نوشتن خاطرات، به این نکته توجه داشتم که مطمئن‌این نوشته‌ها پایه‌ای برای نگارش تاریخ معاصر در آینده خواهد بود. به همین خاطر در کنار ایجاز، سعی می‌کردم مسایل و موارد مهم تاریخی از قلم نینفند» هاشمی درخصوص مطالعه خاطرات دیگر شخصیت‌های سیاسی نیز گفته است: «خاطرات اسدالله علم را خوانده بودم و بعدها خواندم. اما خاطرات بعضی از شخصیت‌های سیاسی آن زمان و زمان قاجار به را دیده بودم. به‌خصوص زمانی که کتاب «میرکبیر» قهرمان مبارزه با استعمار» را می‌نوشتم. به خاطرات نویسندگان داخلی و خارجی آن زمان مراجعه می‌کرد. وی ادامه می‌دهد: «اهمیت تاریخ شفاهی از لحاظ منبع و

«محسن هاشمی» در گفت‌وگو با «تاریخ ایرانی» درباره فرآیند انتشار کتاب خاطرات هاشمی‌رفسنجانی می‌گوید: «هرای بررسی رویکرد خاطرنویسی آقای هاشمی باید سوابق مبارزاتی ایشان را مرور کرد؛ آقای هاشمی روحانی جوانی بودند که در سال ۴۳ قمر «سرگذشت فلسطین» یا کارنامه سیاه استعمار و در سال ۴۶ کتاب «میرکبیر یا قهرمان مبارزه با استعمار» را نوشتند. سعی ایشان بر این

و به مجموعه‌ای از فعالیت‌های سیاسی، پوروشی، کلاس‌سازی، دفاع مسلحانه، نفوذ در دستنگاه‌های تربیتی کشور، مساجد، حسینیه‌ها و ایجاد مدارس مختلف روی آوردند و علاوه بر آن فعالیت‌های اندکی نیز برای امرار معاش و تأمین هزینه‌های مبارزه داشتند و در نهایت نیز همین روش مبارزه همه‌جانبه باعث پیروزی انقلاب شد. در آن زمان گروه‌هایی چون سازمان چریک‌های فدایی، سازمان مجاهدین خلق، گروه بیزن جزنی و حتی گروه‌ای اسلامی مثل حزب ملل اسلامی به مبارزه مسلحانه روی آورده بودند. در صف روحانیت هم چند گرایش وجود داشت، برخی فعالیت‌های مبارزاتی خود را به سوی مبارزه با پلایات سوق داده بودند مانند انجمن حجتیه، عداای فعالیت خود را در امور مذهبی و کادرسازی و مسایل عقیدتی و اخلاقی محدود کرده بودند. روحانیون مبارزی همچون آقایان خامنه‌ای، چریک‌های مفتح، باهنر و هاشمی هم با وجود مبارزات همه‌جانبه خود، فعالیت‌های فرهنگی را هم پی می‌گرفتند و به مطالعه اهمیت فراوانی می‌دادند. ما در خانه همیشه ایشان را در حال مطالعه یا نوشتن می‌دیدیم. بنابراین حتماً ایشان کتاب‌های خاطرات دیگران را مطالعه کرده‌اند. علاوه بر آن ایشان همیشه به مستندسازی وقایع علاقه‌مند بودند. اوایل پیروزی انقلاب ایشان احساس کردند در ثبت موارد مهم نظم خوبی وجود ندارد چنان که مذاکرات جلسات مهم ضبط و ثبت نمی‌شد. البته در آن زمان بعضی اعتقاد داشتند که شاید انقلاب عمر طولانی نداشته باشد و شکست بخورد و همه دستگیر شوند، بعضی مواقع می‌گفتند در جلسات مستندسازی نکنید، چون

برطرف شده باشد. تلفیق می‌شوند»

هاشمی همچنین در گفت‌وگو با نشریات(۲) به تدوین کتاب‌های جدید خود اشاره کرده و گفته است: «در سال ۸۹ نظر از سیاسی خود را برای اتفاقات تاریخی در قالب دیدگاه نوشته بودم که به تنایب در رسانه‌ها چاپ شده و ان‌شالله آن را هم در قالب یک مجموعه مستقل چاپ می‌کنم. اخیرا هم مصاحبه‌هایی با گروه‌های علمی و پژوهشی حوزه علمیه قم و دبیر خانه جمیع انجام دادم که آن هم با عنوان «فتاه‌المصلحه» و در قالب مقاله چاپ خواهد شد. وی این نکته را هم اضافه کرده

وقتی سیاستمداران یونان کتاب می‌نویسند

دفاع یونان بار دیگر کتاب جدیدی نوشت. آخرین کتاب وی ۱۰ سال پیش وارد بازار کتاب شد. کتاب وی «صورت مدرنیزه کردن دولت و جامعه» نام دارد. خواسته‌ای که در عصر خود نتیجه بهبود اعمال دولت بود. آقای «ولانگلوُس وین‌لوس» رییس حزب سوسیالیست یونان کتابی را منتشر کرده است. آقای کاستاندیدیموس نیز که در گذشته دیدگاه‌های مختلفی برای اصلاحات ساختار داشت، کتابی را منتشر کرده است. آقای کاستاندیدیموس که در گذشته دیدگاه‌های مختلفی برای اصلاحات ساختار سیاسی نظراتی ارائه کرده، در کتاب جدیدش به این موضوع پرداخته است. خانم دیامانتوپولو آخرین وزیر

اطمینان نداشتند که انقلاب با بگیرد. آقای هاشمی در برهه‌ای احساس کردند که باید در حد مقدمات زمان وقایع‌نگاری کنند، ایشان رویدادهای روزانه را در یک صفحه دفترچه تقویم ثبت کردند.»(۵)

وی همچنین شیوه ثبت خاطرات شخصی ایشان با آمیخته شدن وقایع‌نگاری رخادهای انقلاب را چنین توضیح می‌دهد: «آقای هاشمی به سبک خودشان وقایع‌نگاری می‌کنند، طبیعتاً هر فرد وقایعی را در روز ثبت و ضبط می‌کند که برای خودش حائزاهمیت باشد. ایشان هم چون رویدادها و دیدارهایشان را با ذکر تاریخ دقیق آن نوشتند، مفید واقع می‌شود و بگیری و بررسی آن نیز آسان‌تر است. اشاراتی که ایشان در خاطرات خود دارند برای محققان و چهره‌های دانشگاهی این امکان را فراهم می‌کند که با مرور رخدادهایی که به‌طور روزانه در خاطرات ایشان انعکاس داشته، به‌طور مستند واقعبت‌ها را دریابند. به‌طور مثال در جای‌جای کتاب خاطرات هاشمی در سال ۶۷ در فطنامه ۵۹۸ اشاره

شده و با مروری بر آن می‌توان دریافت که چه افرادی در آن مساله درگیر شدند و چه فرآیندی طی شد که ایران اعلام کرد این قطعه‌ما را می‌پذیرد. البته ایشان خاطرات را از زاویه دید خود و به واسطه حضورشان در رخدادهای مختلف می‌نویسند، با این حال برخی انتقاد می‌کنند که ایشان به‌گونه‌ای خاطرات را می‌نویسند که گویم مرکز همه کارها بودند. طبیعی است در رخدادهای مختلف افراد و نهادهای فراوانی دخیل می‌شوند و اگر آقای هاشمی به آن موضوع اشاره می‌کند به واسطه این است که خودشان در بخشی از فرآیند یا نحوه تصمیم‌گیری‌ها یا اتفاقات پیش‌آمده دخیل و سهیم هستند، مثلاً مجاری مک فرلین در نخست‌وزیری اتفاق افتاد و حتی مشاور آقای موسوی آن را پیگیری می‌کرد و در بخشی هم آقای هاشمی وارد این موضوع شد، پس وقتی در خاطرات خود به مجاری «مک فرلین» اشاره می‌کنند از زاویه دیدگاه و ورود خودشان به مساله است، نه اینکه مرکز کار خودشان هستند.»(۶)

نخستین کتاب از مجموعه خاطرات هاشمی‌رفسنجانی در اوسط دهه ۷۰ در روزنامه «همشپه‌ری» به صورت پاورقی منتشر شد و بعد از آن به فاصله دو سال یکبار یک جلد از این خاطرات عرضه عمومی شد. یکی از این مجلدات در روزنامه «جام‌چم» نیز به صورت پاورقی روزانه انتشار یافت. انتشار خاطرات هاشمی‌رفسنجانی همیشه با واکنش‌های مختلفی روبه‌رو شده و می‌شود و نقد و شرح‌های فراوانی بر آن نگاشته شده است. نخستین کتاب خاطرات هاشمی بیش از هشت‌بار تجدید چاپ شد. از آن اقبال عمومی به این نوشته‌ها خبر می‌دهد. هاشمی‌رفسنجانی آن طور که خودشان نوشته از اول فروردین سال ۶۰ هر روز در یک صفحه از سراسرید همان سال یادداشت‌هایی درباره کارهای شخصی و حوادث مهم داخلی و خارجی نوشته است.

در سیر انتشار کتاب‌های خاطرات هاشمی هم خانواده وی نقش خاص خود را داشته‌اند. از سویی ویراستاری هر جلد از خاطرات هاشمی از سویی یکی از اعضای خانواده او انجام می‌شود. در این زمینه مهدی، محسن، فاطمه و یاسر را از جمله ویراستاران افراد خانواده هاشمی می‌توان نام برد. همسر وی، عفت مرعشی هم قبل از انتشار یک‌بار خاطرات را می‌خواند، البته بنا بر گفته خانواده هاشمی در انتشار خاطرات تغییری صورت نمی‌گیرد و تنها نکاتی حذف می‌شوند که جنبه سری داشته باشد یا به آبروی افراد مربوط باشد. تغییرات دیگر هم صرفاً ویرایشی و لفظی است.

مهدی هاشمی فرزند هاشمی درخصوص مجاری خاطرنویسی هاشمی می‌گوید: «هرکس که سرش خلوت‌تر باشد، عهده‌دار کار یک جلد می‌شود. در درجه اول می‌خواهیم که تمام فامیل درگیر این کار شوند تا بچه‌های فامیل، خاطرات حاج آقا را بخوانند. خود خانواده حاج آقا باید بداند که خاطرات حاج آقا چه بوده است. یک سری مسایل در خاطرات هست که به آبروی افراد ربط دارد، بنابراین باید یازبینی توسط افرادی صورت بگیرد که مجرم باشند. فقط به خانواده می‌توان اطمینان صد‌صد داشت پس اگر نکته‌ای در خاطرات حاج آقا باشد که سری و نظامی است یا به آبروی افراد مربوط می‌شود، بهتر است که از چشم افراد خانواده بگذرد تا افراد بیرونی.»(۷)

پانوشته‌ها:

- ۱- عصر ایران ۲۱ اردیبهشت ۹۱
- ۲- مهرنامه، خرداد ۱۳۸۹
- ۳- خبر آنلاین، ۱۳۹۰/۶/۱
- ۴- بی‌بی‌سی، ۸ تیر ۹۰
- ۵- هاشمی در گفت‌وگو با تاریخ ایرانی، ۱ خرداد ۱۳۹۰
- ۶- محسن هاشمی، همان
- ۷- خاطرات هاشمی باز هم جنجالی می‌شود؟، عصر ایران، ۲ اردیبهشت ۱۳۸۹

آموزش‌وپرورش در حال نوشتن موضوعات «یونان و اروپا» است. از دیگر سیاستمداران آقای آرسینیس وزیر اسبق دفاع یونان است که درخصوص قبرس کتاب جدیدی منتشر کرده است. آقای رومیوس که در گذشته وزیر نظم عمومی رابرعهده داشته، در حال نوشتن «تاریخ دولت‌های یونان و پارلمان» این کشور است. آقای مسیتوتاکیس نماینده پارلمان نیز سرگرم نگارش کتاب خود با عنوان «بررسی تحلیلی پایگاه‌های آمریکا در یونان از سال ۱۹۷۲ الی ۱۹۸۵» است.
به‌نظر می‌رسد طیف وسیع نگارش کتاب از سوی سیاستمداران یونان پایان‌ناپذیر است. آقای پانگلوُس آخرین معاون نخست‌وزیر این کشور اخیراً مجموعه داستان‌های خود را منتشر کرده است. دیگر سیاستمداران یونانی به نام‌های پاتامیس‌لیس وزیر سابق نظم عمومی، پولیداروس نماینده حزب نودوم‌کراسی نوین محافظه‌کار وخاجنیکس عضو عالی‌رتبه حزب یادشده کتاب‌هایی با عناوین حاکمیت ملی و ارزش‌های فرهنگی یونانیان را به نگارش در آورده‌اند.

کتاب

نگاه

توجه طبیعی

پدیده‌های فراطبیعی

مهران زرکوب

■ پیش از این نیز کتاب دیگری از «مایکل تالبوت» به نام «جهان هولوغرافیک» در ایران ترجمه و منتشر شده بود. وی (متولد ۱۹۵۲ و درگذشته ۱۹۹۲) نویسنده‌ای آمریکایی است که چند کتاب پرفروش منتشر کرده است. موضوع اصلی کتاب‌های وی، مشابهت و هم‌سخنی عرفان‌ها و انواع رازورزی‌های باستانی و مکانیک کوانتوم است. به بیان دیگر وی می‌گوید: بسطیاری از پدیده‌های عرفانی و رفتارهای در ظاهر غیرقابل توجیه عرفا را می‌توان با فیزیک جدید (مکانیک کوانتوم) توجیه کرد. وی طرفدار مدلی نظری برای واقعیت است که طبق آن، جهان مادی یک هولوگرام عظیم است. وی این فرضیه را در مشهورترین کتاب خود با نام جهان هولوغرافیک تشریح کرده است.

آن کتاب به دلائل بسیار از جمله مطرح کردن ادعاهای عجیب و شگفت‌انگیز و همچنین شهرت و اعتبار فراوان مترجم کتاب «داریوش مهرجویی» کارگردان نامدار ایرانی) محبوبیت فراوان یافت و چندین بار تجدید چاپ شد. کتاب روی جلد خود را «هظریه‌ای برای توضیح توانایی‌های فراطبیعی ذهن و اسرار ناشناخته مغز و

جسم» معرفی کرد. یکی از نکات جالب آن کتاب این بود که بسیاری از شفته‌خودگرد و تعداد بسیار کمی هم به شدت بر او تاختند که ادعای کتاب «شبه علم» است و هرچند خود کتاب ادعای علمی بودن دارد، با معیارهای پذیرفته شده علمی هماهنگی ندارد. این کتاب تازه هم تا حدودی همانند کتاب قبلی سعی دارد به توجیه و تفسیر پدیده‌های غیرطبیعی یا فرا هنجار بپردازد. در بخشی از این کتاب می‌خوانیم: «علاقه من به وجود هوشمند علم و عرفان، ریشه در تجربیات روانی و فرهنگی دارد که خود در زندگی داشته‌ام. کودک که بودم، ناگاه یاد چیزهایی می‌افتادم که انگار خاطرات هستی‌های قبلی‌ام بود. این خاطرات زندگی‌های قبلی چنان برآیم زنده بود و والدینم را «پدر» و «مادر» صدا نمی‌کردم. مطمئن بودم که در زمان‌ها و مکان‌های دیگری، پدر و مادر دیگری داشتم‌ام و تعجب می‌کردم که چرا این دو نفر، خودشان را پدر و مادر من می‌دانند. فقط وقتی راضی شدم آنها را «پدر» و «مادر» صدا کنم که گفتند: از اینکه آنها را با اسم کوچک‌شان صدا می‌کنم، جلوی بقیه خجالت‌زده می‌شوند.»این کتاب در سه بخش یا نام‌های آگاهی و واقعیت، ساختار فضا، زمان و عرفان و فیزیک جدید در ۱۰ فصل تنظیم شده است.

ویترین

دنیای ناشناخته زیر آب

محمدرضا دستورانی

■ بسیاری بر این باورند که ما سیارمان را «سیاره زمین» می‌نامیم. اشتباهی بزرگ است زیرا بیش از ۷۰درصد از سیارمان را آب فرا گرفته است، بنابراین «سیاره آب» یا «سیاره اقیانوس‌ها» نام مناسب‌تری برای سیاره ملست. کسانی هم که به فضا رفته‌اند یا عکس‌های ماهواره‌ای زمین را دیده‌اند، آن را سیاره‌ای «آبی» توصیف کرده‌اند که بیابانگ نقش و حضور پرنگ آبی در سیاره زمین است. در حقیقت سیاره ما پهنه گسترده‌ای از آب است که خشکی‌های قاره‌های مختلف به صورت جزایری درون این اقیانوس بزرگ پراکنده‌اند. درون این اقیانوس‌ها پدیده‌های شگرف و بی‌نظیری

وجود دارد که عامل بسیاری از پدیده‌هایی است که ما در زمین مشاهده می‌کنیم. از آنجا که اقیانوس‌ها بخش‌های بزرگی از کره زمین را می‌پوشانند، تأثیرات مهمی روی زیست کره دارند. تبخیر آب اقیانوس (به عنوان بخشی از چرخه آب) نقش مهمی در ایجاد بارش دارد و در واقع دمای اقیانوس یکی از مهم‌ترین عامل‌های تغییر آب و هوا در کره زمین است. قدمت اقیانوس‌ها را حدود سه‌میلیارد سال تخمین می‌زنند. پس از تشکیل اقیانوس‌ها بود که گیاهان و موجودات زنده در آب و سپس در خشکی پدید آمدند. اقیانوس‌ها محل زندگی گونه‌های متفاوتی از حیوانات و گیاهان آبی است. اما نکته جالب آنکه حتی پدیده‌هایی که در اعماق اقیانوس‌ها و در فواصلی بسیار دور از ساحل روی می‌دهد در نوع زیست‌بوم‌های خشکی‌های کره زمین تأثیر گذار است، می‌توان به جزرات گشت آره وسعت اقیانوس‌های جهان کمی بیشتر یا کمتر بود، وضعیت آب و هوایی زمین با آنچه که امروز هست، بسیار متفاوت بود. کتاب «اقیانوسی به نام زمین» هم در پی تشریح این نقش اقیانوس‌هاست.